

det gode liv

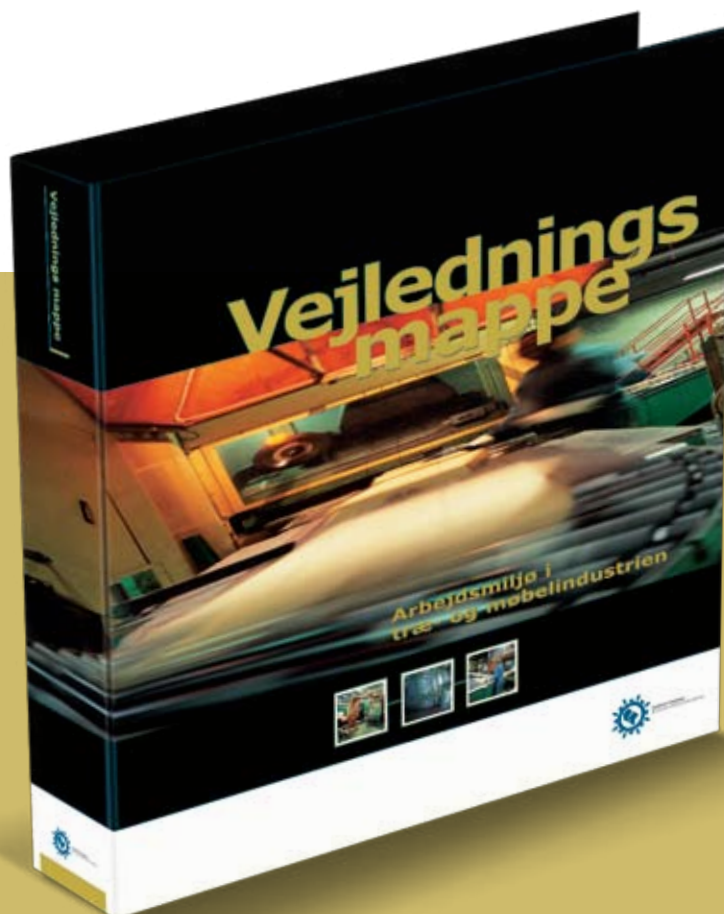
Gamle træskibe forfalder

Det skal Træskibenes Fond råde bod på. Side 4

Med brandmanden på arbejde

Side 12

Vejledningsmappen, som samler det hele

ET UUNDVÆRLIGT VÆRKTØJ FOR ALLE, DER ARBEJDER
MED ARBEJDSMILJØ I TRÆ- OG MØBELINDUSTRIEN

Vi har meget støj på vores virksomhed, hvad kan vi gøre ved det?

Hvordan kan vi kontrollere, at vores ventilationsanlæg er i orden?

Vi skal til at købe en ny maskine, og vi vil gerne sikre os, at den er sikkerhedsmæssig i orden, inden vi begynder at bruge den – hvordan sikrer vi os det?

Vi har en ældre Kehlmaskine stående – hvordan kan vi kontrollere, om den er sikkerhedsmæssig i orden?

Vi har mange unge kvinder på vores arbejdsplads – hvordan udarbejder vi en graviditetspolitik?

Vi har en del medarbejdere på virksomheden, der jævnligt har bøv l med ryggen – hvordan kan vi kortlægge, om vi har problemer med tunge løft på virksomheden?

Vi har en 16 årig skoledreng, som arbejder hos os efter skoletid – hvad må han lave?

Alle disse spørgsmål og mange flere kan du finde svar på i vejledningsmappen om arbejdsmiljø i træ- og møbelindustrien.

Industriens
Branchearbejdsmiljøråd
Postboks 7777
1790 København V
E: ibar@ibar.dk
W: www.ibar.dk

Organisation for erhvervslivet

DI
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
T: 33 77 33 77
E: di@di.dk
W: www.di.dk

CO-industri
Vester Søgade 12
1790 København V
T: 33 63 80 00
E: co@co-industri.dk
W: www.co-industri.dk

Forbundet
Træ-Industri-Byg
Mimersgade 41
2200 København N
T: 35 31 95 99
W: www.tib.dk

Træets
Arbejdsgiverforening
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
T: 33 77 34 34
W: www.ta.di.dk

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
1358 København K
T: 72 16 00 00
W: www.danskyggeri.dk

Lederne
Vermlandsgade 65
2300 København S
T: 32 83 32 83
W: www.lederne.dk

Det Gode Liv Nr. 1/2008
Udgiver: Industriens Branchearbejdsmiljøråd
Redaktion: Træets Arbejdsmiljøudvalg
Produktion: Dplus
Design: Jakob Hjort
Tryk: Gulmann Grafisk
Oplag: 5.000
ISSN: 1901-5267

'Det Gode Liv' kan rekvireres hos
arbejdsmiljøbutikken,
www.arbejdsmiljobutikken.dk eller på
tlf. 39 16 52 30, bestillingsnr. 102226

Trivsel på arbejdspladsen

Hvordan skabes rammer for medarbejderne, så de trives med deres arbejde? Forskerne har kortlagt adfærdsmønstre på arbejdspladsen, og der er skrevet mange rapporter og bøger om emnet.

Træets Arbejdsmiljøudvalg vil i de kommende numre af "Det gode liv" sætte fokus på "Trivsel på arbejdspladsen". Vi sætter fokus på emner med relevans for den enkelte og arbejdspladsen. Arbejdsmiljøet er i fokus, men når vi taler om trivsel, kan det være vanskeligt, at trække en skillelinje mellem arbejdsmiljø og forhold som samarbejdsrelationer og privatliv.

Derfor vil vi beskrive områder, hvor det handler om hele mennesket og de udfordringer vi alle sammen står over for, når vi taler trivsel på arbejdspladsen.

I det nummer du har i hånden, behandler vi "retten til at sige fra". Det er et emne, som bl.a. berører trivsel på arbejdspladsen. Hvis du og dine kollegaer synes, at emnet er interessant, så kan I finde flere informationer på www.kenderdudet.dk. Her kan du finde redskaber til, hvordan din virksomhed kan arbejde med de enkelte emner, samt hvor I kan hente mere hjælp – hvis behov.

Træets Arbejdsmiljøudvalg håber, at vi med temaet i dette nummer af "Det gode liv" og hjemmesiden kan være med til at sætte gang i debatten om trivsel på arbejdspladsen.

Træets Arbejdsmiljøudvalg

Michael Eirup

Ny fond skal sikre vores gamle træskibe

Langs kajen på solsiden af Nyhavn i København ligger de gamle træskibe tæt og giver deres bidrag til den festlige stemning, der præger den farverige havn i hjertet af storbyen. Turister fra nær og fjern flokkes om skibene og lejrer sig på kajkanten eller slår sig ned ved en af de mange fortovscaféer, der fylder det meste af kajgaden.

Når solen skinner på Nyhavn, og fadøllet fosser fra hanerne, har havnens restauratører kronede dage.

Det har ejerne af de skibe, der bi-drager så smukt til festen, til gengæld ikke. Deres eneste udbytte er en regn af cigaretskod, ølkapsler og dåser fra de glade folk på kajen, og ind imellem også en stinkende skylle fra en særligt

trængende. Skibsejerne får intet for at udgøre en væsentlig del af en af landets største og mest indbringende turistattraktioner, bortset fra lov til at føre en fortløjning i land og ligge ved kajen.

Skønhed i forfald

Det er ikke blot i Nyhavn, de gamle træskibe skaber en stemning, der kan lokke turister til. Det gør de også i mange provinshavne, hvor folk stimler sammen om de kønne skonnerter, galeaser og jagter, indsnuser tjæreduften og nyder synet af gedigent træ i svungne former.

For beskueren ser det alt sammen smukt og dejligt ud og helt bjergtagende er det for dem, der oplever de gamle fartøjer til søs bruse afsted for en sky-

formation af sejl. Sandheden er imidlertid, at mange af de gamle træskibe, der ser så kønne ud, er i forfald, og hvis ikke der gøres en indsats, vil en stor del af dem gå til af mangel på penge eller blive solgt til udenlandske købere, som har bedre råd til at holde dem vedlige.

Den danske stat bidrager ganske vist til fartøjernes bevaring med 3,5 mio. kr. om året, som fordeles via Skibsbevaringsfonden. Af det beløb går godt 2 mio. kr. direkte til renoveringsarbejde, mens resten går til en ikke uvæsentlig rådgivningsvirksomhed via Skibsbevaringsfondens to fastansatte konsulenter.

Hvert år modtager fonden imidlertid ansøgninger om støtte for omkring 10

De ser kønne ud, de gamle danske skonnerter og galeaser, men sandheden er, at mange af de gamle fartøjer er ved at forfalde. Det skal Træskibenes Fond, som netop er stiftet af foreningen Træskibs Sammenslutningen, forsøge at råde bod på.

mio. kr. og kan altså kun imødekomme en femtedel af ansøgerne.

På den baggrund og suppleret med konsulenternes undersøgelser har Skibsbevaringsfonden konkluderet, at vedligeholdelse af vores træskibsflåde i disse år slet ikke kan følge med forfaldet.

Det er unægteligt også dyrt at holde et gammelt træskib i ordentlig stand. At vedligeholde et større fartøj kan koste op imod en kvart million kroner om året. Dertil kommer skibets almindelige driftsomkostninger, herunder en relativt dyr forsikring. Med jævne mellemrum skal der derudover udføres større renoveringsarbejder, som der altså også skal være penge til.

En folkelig fond

I Træskibs Sammenslutningen, som er en landsdækkende forening, der omfatter små 400 fartøjer og 800 personer, kan man naturligvis ikke bare se roligt på, at den danske træskibsflåde, og dermed et stykke væsentligt dansk historie, bare forfalder. Derfor har sammenslutningen besluttet at oprette Træskibenes Fond, som skal samle penge ind til de gamle fartøjer.

»Det skal være en folkelig fond, som alle kan bidrage til, og vi tror, at der er stor forståelse i både den danske befolkning og i vores erhvervsliv for, at vi

ikke må miste denne del af Danmarks kulturelle arv«, siger arkitekt Poul-Erik Clausen, der er formand for Træskibs Sammenslutningen.

At der i en søfartsnation som Danmark er en udbredt velvilje over for de maritime klenodier, fik man syn for, da der i 1980'erne skulle samles penge ind for at redde fregatten »Jylland«. Dengang gav flere end 20.000 personer et bidrag til bevaringsarbejdet, og i Træskibs Sammenslutningen håber man, at lige så mange vil støtte op om Træskibenes Fond.

»Vi håber også, at nogle af landets store fonde vil donere midler til bevaringsarbejdet, ligesom vi regner med opbakning fra kommunalbestyrelserne i landets kystbyer«, siger Poul-Erik Clausen.

Den nye fond skal ikke blot yde støtte til de større fartøjer, men i høj grad også til de mindre – fx bæltbåde, småkuttere og smakkejoller, som måske ikke er helt så spektakulære at se på som de store skonnerter, men som ikke desto mindre repræsenterer en vigtig del af Danmarks maritime historie. Disse små fartøjer er i virkeligheden endnu mere truede end de store, for mens skonnerter og galeaser i en vis udstrækning kan sikre sig et eksistensgrundlag ved at fungere som charterskibe, er der ingen indtægtsmuligheder for de små. Bortset fra et min-

dre antal museumsejede både, er det helt overladt til private ejere at holde flåden af små fartøjer flydende, og det lykkes ikke lige godt for alle.

Også indsats på land

Det indsatsområde, som man forventer, at Træskibenes Fond skal have, stopper dog ikke ved kajkanten. Også i land håber man, at fondens midler kan gøre gavn.

»En af de alvorligste trusler for vores fartøjer er, at bådeværfter og beddinger forsvinder landet over. Efter at den danske fiskeriflåde er blevet voldsomt reduceret, har mange værfter mistet deres eksistensgrundlag og må dreje nøglen om. Hvis den udvikling fortsætter, bliver der langt imellem de steder, hvor vi kan få repareret vores skibe, og da mange af vores medlemmer ikke har bil, kan en del af dem formentlig blive nødt til at opgive deres fartøjer«, mener Træskibs Sammenslutningens formand.

Sammenslutningen håber på, at midler fra Træskibenes Fond kan sikre, at et udvalg af værftsfaciliteter og beddinger bliver bevaret og eventuelt videreført ved frivilliges hjælp eller i et samarbejde mellem professionelle bådebyggere og frivillige.

Et mere langsigtet formål med Træskibenes Fond er at øge de unges interesse for de historiske fartøjer, så der også er nogle til at sejle skibene, når de nuværende ejere ikke kan længere. Det skal blandet ske ved at fonden sammen med skibenes ejere arrangerer sejlture for skolebørn, lejrskoleophold om bord på skibene og lignende.

Træskibs Sammenslutningen har vedtaget at donere den grundkapital på 250.000 kr., som er nødvendig for, at Træskibenes Fond kan blive registreret som en almennyttig fond, og arbejdet med at indsamle midler vil gå i gang i løbet af sommeren 2008.

»Vi har sat som mål allerede i år at indsamle 3 mio. kr. til bevaringsarbejdet, og i Træskibs Sammenslutningen er vi alle rede til at yde en indsats for at nå målet«, slutter Poul-Erik Clausen.

Kender
du det?

Det kunne være en dag som alle andre, men....

Det var en skøn forårmorgen hvor aprilsolen dansede over markerne og Kent sad og drak sin morgenkaffe mens han kiggede ud over sin have og naboens marker. Kent nød hverdagsmorgnerne, hvor huset var stille, ungerne lå og sov, det samme gjorde hans kone. De skal først op om en time, og på det tidspunkt ville han allerede være i gang med dagens arbejde. Kent kunne snildt bruge en halv time på sin morgenkaffe, mens tankerne fløj af sted i en blanding af drømme og virkelighed i samme uorden, som den udsigt han ubevidst sad og beskuede.

Han kom til at tænke på gårdsdagens skænderi med børnene, efter de havde plaget om først det en så det andet. Det havde ført til, at Kent til sidst var blevet sur og havde sendt dem i seng. Nu sad han og blev irriteret over, at han havde hidset sig op i stedet for at argumentere med dem om rimeligheden i deres plageri.

Kent tog på arbejde hver morgen kl. 6, han kunne godt lide at have god tid. Han var altid den første som mødte ind og det gav ham en ro. Hele formiddagen denne april dag var forløbet godt. Kent holdt sine produktionsmål og kvaliteten var sædvanligvis i top. Han og sjakket havde oven i købet haft tid til at joke lidt med hinanden.

Det var lige efter frokost, og Kent havde startet sin maskine op. Frokosten var ikke forløbet som den plejede, selvom den var indtaget sammen med det sædvanlige sjak, Freddy, Ejnar, Pernille og Casper. De arbejde alle samme i den samme afdeling på fabrikken. Freddy og Ejnar har været ansat på fabrikken siden den spæde start, og Kent havde stået i lære under Freddy. Pernille var kommet til for ½ år siden fra nabofabrikken, hvor hun blev udlært sidste år. Casper var lærling og dermed også automatisk sjakkets Benjamin.

Mens produktionsapparatet stille og roligt var i gang med at producere den første skabslåge, stod Kent og tænkte på frokostdiskussionen, som efter Kents opfattelse, var løbet lidt af. Det hele startede med, at Freddy kommenterede "Benjamins" håndtering af nogle plader, som Freddy havde bedt ham flytte. Freddy mente nok, at en lærling på sit andet år kunne løfte mere en plade ad gangen. "Den gang jeg var lærling, skulle vi slæbe 10 plader af gangen, ellers kunne vi godt finde noget andet og lave", havde Freddy sagt i en lettere sarkastisk tone. Casper mente ikke, det var sundt for ryggen at løfte så mange plader på en gang. Dette havde ført til en diskussion mellem de to om, hvordan arbejdet skulle udføres. På et tidspunkt var resten af sjakket blevet inddraget i deres diskussion, og ikke helt unaturligt havde Ejnar givet Freddy ret, de to var pot og pande når det gjaldt arbejdet, og hvordan det skal udføres.

Til Kents store fortrydelse havde også han givet Freddy ret i hans argumenter. Han havde en tendens til altid at give Freddy ret i sådanne diskussioner. Hvorfor vidste han ikke, for han kunne godt forstå Caspers argumentation.

Pernille havde til forskel fra Kent givet Casper ret, hvilket havde medført en skarp kommentar fra Freddy om, at det også bare var, fordi hun var kvinde, hvilket naturligvis havde fået Pernille til at fare i flint med Freddy. Det havde ikke været den bedste frokost tænkte Kent, mens dørpladerne nu for alvor var begyndt at blive sprøjtet ud af "hans" CNC maskine.

.... det blev
ikke en dag
som alle
andre.

Selv om det i år er 50 år siden, at Kay Bojesen, en af Danmarks kendteste og mest elskede designere, døde, er hans trælegetøj stadig populært og sælges verden over.

Han legede med træet

De fleste, såvel børn som voksne, vil umiddelbart lade sig charmere af Kay Bojesens kendte abefigur. Det er ganske vist en stiliseret fremstilling af det menneskelignende dyr, men trods den forenklede form udtrykker den præcis de egenskaber, vi elsker ved aber. De lange arme, dens krogede hænder og fødder, som gør den i stand til at hænge i et utal af stillinger, dens flabede underbid, lyse stritører og spillevende øjne – det er netop sådan, vi kan lide at se en abe. Sjov, fræk og fuld af overraskelser.

Den i dag nærmest verdensberømte abe blev tegnet i 1949, men kom først i produktion i 1951. Kay Bojesen, som selv havde gjort meget for at skabe bedre vilkår for dansk kunsthåndværk, prøvede dengang at få aben blåstemplet som en anbefalelsesværdig dansk souvenir hos Udvalget for Bedre Turistvarer, men fik afslag med den begrundelse, at aben ikke var et dansk dyr. Samme forbehold tog udvalget sjovt nok ikke, da det uden indvendinger godkendte en havfrue fra en anden designer.

Fra købmandsdisk til sølvsmedie

Kay Bojesen, som fødtes i 1886 og voksede op i Holte, var egentlig sølvsmed, udlært i 1910 hos selveste Georg Jensen, som dengang havde et beskedent værksted i det indre København. Før da havde den unge Bojesen udstået en købmandsuddannelse i Store Heddinge efter en ikke

særlig munter læretid, som i det mindste gjorde det klart for ham, at han ikke ville tilbringe resten af sin tilværelse med at veje mel og gryn af. Kay Bojesen ville bruge sit hoved og sine hænder på noget kreativt.

Georg Jensen var hurtigt blevet byens in-sølvsmid, hvis dekorerede sølvarbejder i såkaldt art nouveaustil blev samleobjekter i velstillede familier. Kay Bojesen lærte hurtigt at falde ind i stilen og fortsatte den, efter at have været i udlandet i tre år, dels på fagskole i Tyskland og dels som ansat hos en sølvsmid i Paris. Hans sølvarbejder med snoet ornamentik, ofte tegnet af tidens førende kunstnere, var værdsat og efterspurgt af folk med råd til det kostbare kunsthåndværk, og også fra kongehuset indløb der bestillinger på hans arbejder.

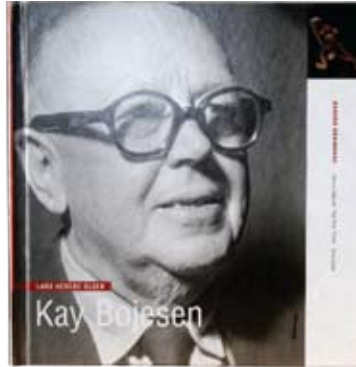
Enkelt trælegetøj

Ved siden af det fine sølvarbejde begyndte Kay Bojesen i starten af 1920'erne at lave legetøj i træ. I 1919 var han blevet gift med Erna og havde fået sønnen Otto og fandt nu en lejlighed til at udtrykke de muntre indfald, som han ikke kunne bruge i sine sølvarbejder.

En hest med rytter og en vejtrømler er nogle af hans første stykker trælegetøj. Mens hesten med sin dragon på ryggen er fyrrig, let og hurtig, udtrykker den forenklede vejtrømler langsommelighed og stor tyngde. Kay Bojesen viste således fra starten en utrolig evne til at indeslutte tingenes karakter i de enkle former.

Kay Bojesens trælegetøj har aldrig været billigt. Den populære abe koster i dag i stor størrelse (60 cm) 7.450 kr.

I 2007 blev der udgivet en bog om Kay Bojesen i Lousianas bogserie om danske designere.

Forenklingen gjorde ikke træarbejdernes værdi som netop legetøj mindre, tværtimod. Det gjorde det blandt andet muligt at skabe særdeles holdbart legetøj, og de simple former virkede udfordrende for børnenes fantasi. Yderligere passede det enkle til tiden i begyndelsen af 1920'erne, hvor kvindernes hår blev kort og deres kjoler ligeledes.

Mens Kay Bojesen dyrkede forenklingen i sit trælegetøj, fortsatte han med at skabe ornamenterede sølvarbejder, indtil han i slutningen af årtiet pludselig sløjfede alt, hvad der hed pynt, og begyndte at lave enkle og funktionelle sølvarbejder.

Kay Bojesens sikre formsans bevirkede, at han i 1930 blev tilbudt at blive kunstnerisk leder for porcelænsfabrikken Bing & Grøndahl. Han sagde tak for tilbudet og kvitterede med blandt andet et meget stilrent kaffestel og et spisestel til børn, hvor tallerkenene er udformet dels som en urskive og dels har bostaver på kanten, så børnene kan lære såvel klokken som alfabetet, mens de spiser.

Kælderen i Bredgade

Arbejdet på porcelænsfabrikken var dog ikke udfordrende nok for Kay Bojesen, så efter to år kvittede han det faste job og slog sig ned i en kælderforretning i Bredgade i København. Her sad han i baglokalet og lavede sine sølvarbejder og sit trælegetøj, som Erna solgte i butikken. Det kunne også hænde, at den runde mand, som altid var klædt i hvid kittel, selv kom ud fra baglokalet og tog del i kundeekspeditionen.

Foran kælderbutikken stod i mange år en stor garder i træ, klædt i festuniform med rød jakke, blå bukser og sort bjørneskindshue. Indenfor kunne der købes festlige gardere, som Kay Bojesen havde skabt i de mørke besættelsesår, i mindre størrelse, og ligesom aben og andre af Kay Bojesens trædyr, produceres garderne fortsat, i dag af firmaet Rosendahl.

Det samme gør Kay Bojesens gyngehest, et solidt og populært stykke legetøj i bøgetræ, som i mange familier er gået i arv fra generation til generation.

Det populære spisebestik

Ved siden af trælegetøjet er spisebestikket Grand Prix utvivlsomt det Kay Bojesen-design, som er produceret i størst antal. Han fremstillede det oprindeligt i sølv i 1938, et enkelt og funktionelt bestik med klassiske linjer, men tilføjet den rundhed og blødhed, som var en del af Kay Bojesens væsen.

I 1951 blev det for første gang produceret i rustfrit stål og samme år udstillet på Triennalen i Milano, hvor det blev prisvinder og følgelig fik navnet Grand Prix. Også det produceres i dag af Rosendahl og findes i talrige hjem verden over.

Kay Bojesen arbejdede ufortrødent i baglokalet til kælderbutikken i Bredgade og nåede at fremstille omkring 2.000 enkeltværker før sin død i 1958.

Det sidste stykke trælegetøj fra Kay Bojesens hånd blev en munter kanin udført i egetræ. Et tilpas uhøjtideligt punktum for et liv i evindeligt leg med former.

Den rare lille bjørn fremstilles stadig af Rosendahl og sælges over hele verden.

Den uopsidelige gynghest er produceret i forskellige varianter med og uden håndgreb, malet og umalet, og den fremstilles fortsat.

Retten til at sige fra - retten til at sig til

Rammerne for dit daglige arbejde sættes af mangt og meget. Således er du ansat til at udføre en eller flere konkrete opgaver, som for eksempel ilægning og aftagning af emner i Kehlmaskinen.

Det er derfor virksomhedens ejer eller ledere, der sætter rammerne for, hvilket arbejde du skal udfører. Ofte er lederen dog ikke den eneste, der har indflydelse på, hvordan du udfører dit arbejde. Dine egen erfaring, enten via uddannelse eller arbejds erfaring spiller ind. Dine kolleger har også en vis indflydelse, både direkte og indirekte. Nogle kolleger har direkte indflydelse på dine daglige opgaver, idet de skal levere de opgaver, du skal arbejde videre med, eller de skal modtage de opgaver, som du er i gang med. Andre kolleger har indirekte indflydelse på, hvordan du arbejder, idet de står omkring dig, og enten via deres arbejdsmetoder eller via kollegialt samvær har indflydelse på din arbejdsdag.

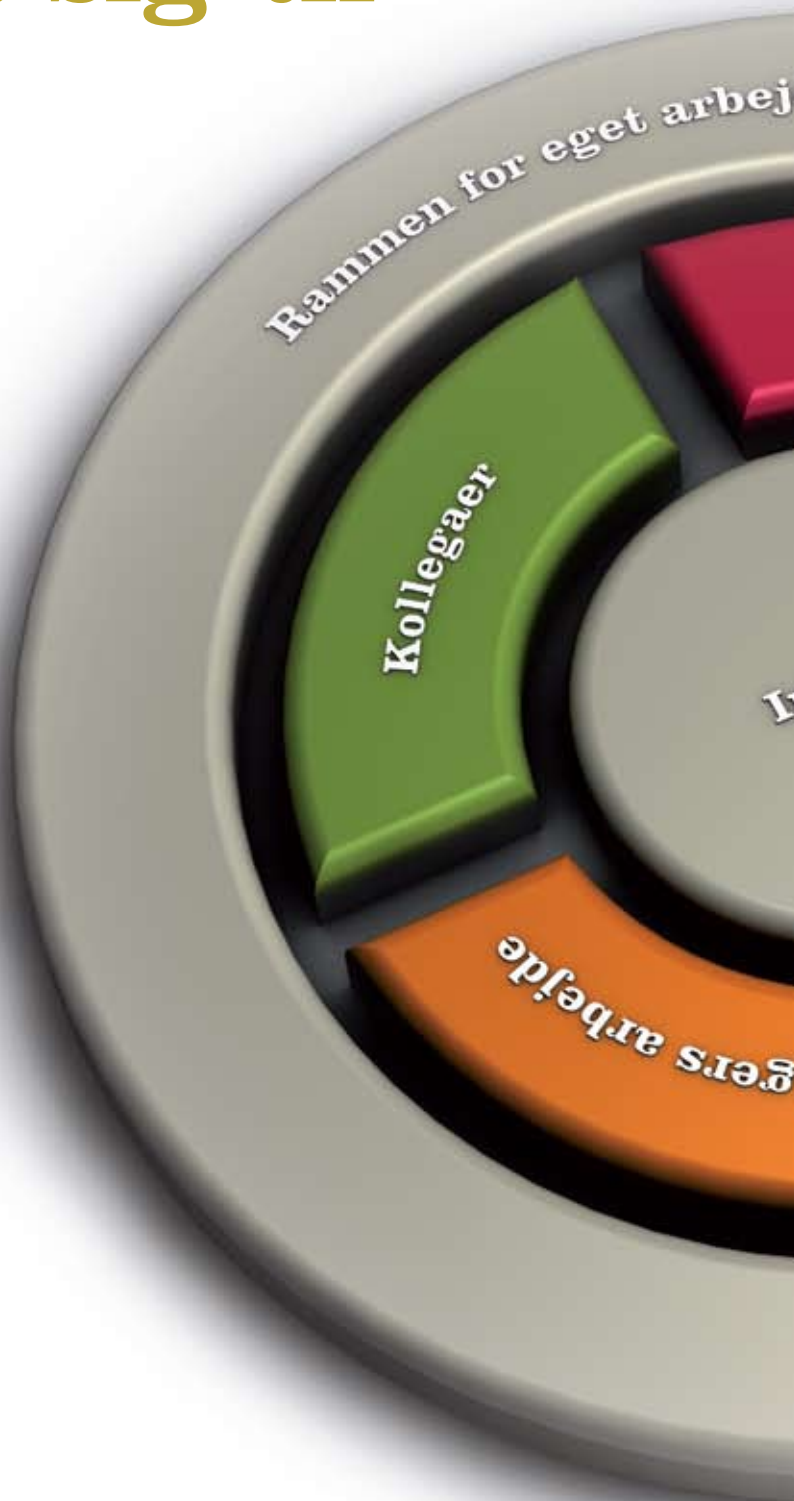
Enhver virksomhed har en kultur, som er opbygget igennem tid. Faget har en vigtig indflydelse på virksomhedskulturen, således er det ikke så forskelligt at gå fra et savværk til et andet, mens forskellen mellem et savværk og en børnehave er stor! Ejeren og de personer som er ansat på virksomheden har også stor indflydelse på, hvordan kulturen er på virksomheden. Citater som "Tonen er hård, men kærlig" – "Her i virksomheden plejer vi..." er typiske udtryk for virksomhedskulturen.

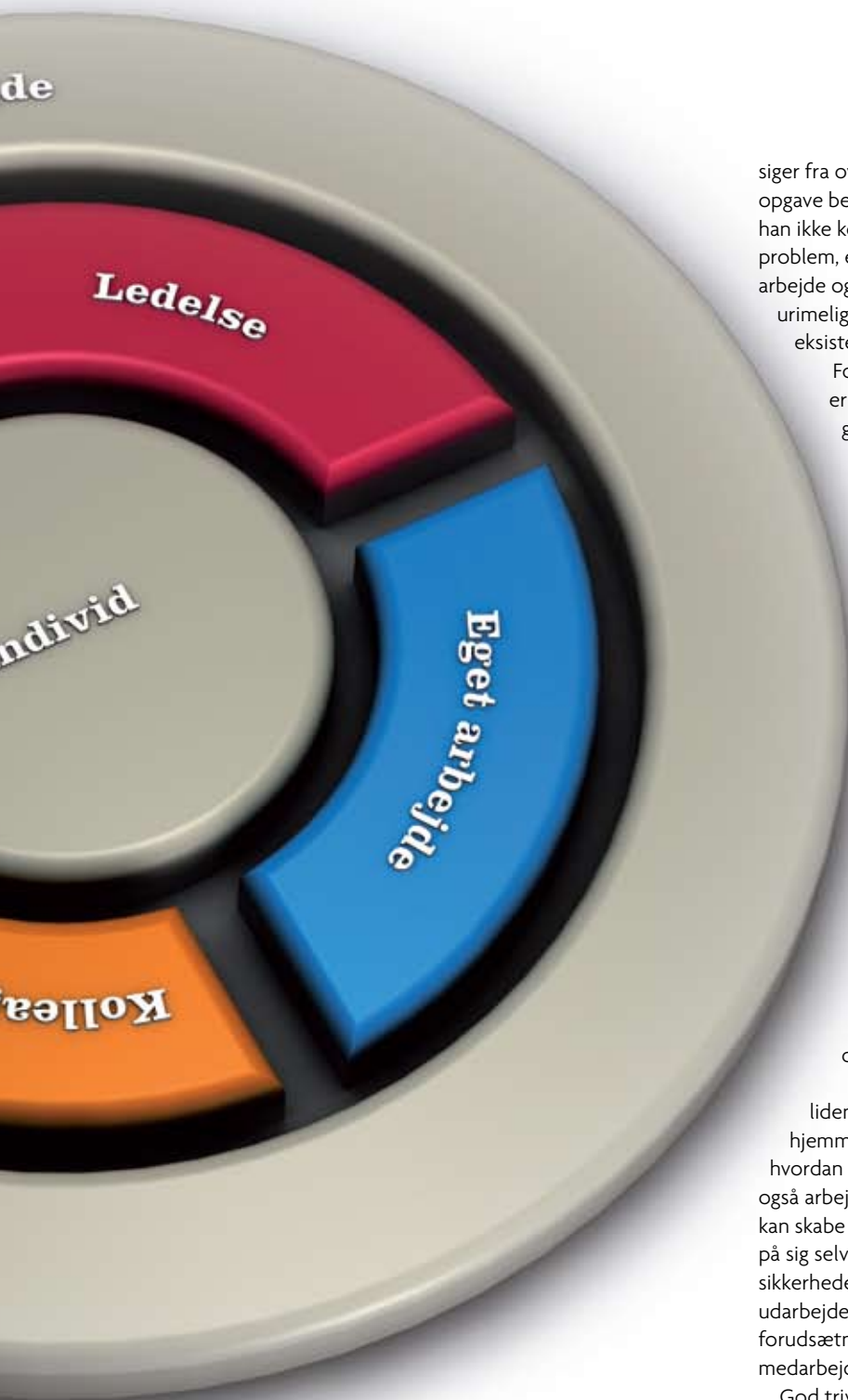
Traditioner og erfaring går ofte i spænd, når man ser på virksomhedskulturen i træ- og møbelindustrien. Dette skyldes den faglige vidensoverførelse fra generation til generation, som blandt andet danner grundlaget for den måde, hvormed en arbejdsopgave udføres.

Virksomhedens arbejdsmiljø er en del af virksomhedens kultur. Historien fra side 6 "Kender du det?" kunne være et godt eksempel på en virksomhedens sikkerhedskultur, hvor de erfarne medarbejdere henviser til, hvordan arbejdet altid har været udført, mens de nye i virksomheden sætter spørgsmålstegn ved den måde arbejdet udføres på. Det kunne også være den omvendte situation, hvor en ung supermand kommer til virksomheden og de erfarne medarbejder er nød til at dæmpe ham og hans arbejdsmetoder for at han ikke er til fare for sig selv og sine omgivelser.

Hvordan skabes rammerne for et godt arbejdsmiljø?

Hvis vi igen henleder opmærksomheden på historien på side 6 "Kender du det?", er den et eksempel på, at en medarbejder

siger fra over for en arbejdsopgave. Casper finder en arbejdsopgave belastende og uhensigtsmæssig. Oplever Casper, at han ikke kommer igennem, med det han opfatter som et problem, er der to muligheder. Enten vælger han at opsige sit arbejde og dermed sin læreplads, fordi han finder opgaven urimelig og nedslidende, eller han vælger at føje sig den eksisterende virksomhedskultur.

For at skabe et godt arbejdsmiljø på virksomheden er det vigtigt, at den enkelte medarbejder som udgangspunkt formår at tage vare på sig selv og har muligheden for dette. Det er vores vurdering, at for at kunne tage vare på andre, må man først kunne tage vare på sig selv.

Hvordan skaber virksomheden så en sikkerhedskultur, hvor den enkelte medarbejder tager vare på sig selv? Den enkelte medarbejder skal have mulighed for at sige til og fra over for arbejde eller forhold på arbejdspladsen, som ikke er sikkerheds- eller sundhedsmæssigt forsvarligt, og denne tilkendegivelse skal tages alvorlig af ledelsen og kolleger.

En stor del af dette skal findes i tillid. Tilliden til kolleger og tilliden til virksomheden. Hvis en medarbejder ikke har tillid til, at kollegerne eller virksomhedens ledelse tager henvendelser om sikkerhed alvorlig, kan det medføre, at medarbejderen får en ligegyldighed over for sikkerhed og stopper med at involvere sig i arbejdet omkring sikkerhed. Ofte vil det være sådan, at hvis vi ikke har tillid til kolleger på et område, så halter den også på andre områder, og det skaber en dårlig trivsel på arbejdspladsen.

Hvordan står det til på din virksomhed med tilliden? – Tilliden til kolleger og ledelsen? Du kan på hjemmesiden www.kenderdudet.dk finde værktøjer til, hvordan i på virksomheden kan kortlægge tilliden. Der findes også arbejdsmetoder/værktøjer til, hvordan virksomheden kan skabe en sikkerhedskultur, hvor den enkelte tager vare på sig selv, involvere sig og motiveres til at tage hånd om sikkerheden. Hjælperedskaberne på hjemmesiden er forsøgt udarbejdet sådan, at alle kan arbejde med dem uden specielle forudsætninger. Der vil være værktøjer både til ledelsen og medarbejderne.

God trivsel på arbejdspladsen skaber velvære og er med til at nedbringe sygefraværet.

Skynd dig langsomt

Det gælder dem alle i hele Danmark: "Skynd dig langsomt" beskriver kontrasten i en brandmands daglige arbejde.

Det kan buldre og brage, og det halve hus stå i flammer – brandfolkene skal være rolige og samtidig gøre deres arbejde hurtigt. En brand skal tackles med hovedet og med hurtighed.

Michael Carlsen er brandmester i Frederikssund Brandvæsen, og han fortæller:

"Der står i loven, at vi skal udføre 12 brandøvelser

om året af minimum 2 timers varighed. Det tager ca. tre år at komme hele øvelsesregistret igennem, så det tager sin tid at blive brandmand. Der er ikke meget kollektiv ledelse og "hvad synes du selv"-pædagogik i en brandmands daglige arbejde. Opgavefordelingen er klar og utvetydig og er på plads når mandskabet sætter sig i vognen. Efterhånden som brandmændene møder ind, tager dit et nummer fra et til 5.

"Numrene angiver den enkelte brandmands arbejdsopgaver: nummer fem kører tankvognen, mens de øvrige fire har en bestemt plads i motorsprøjten, hvor også det udstyr de skal bruge står klart" fortæller oplyser Michael Carlsen.

Det kræver overblik

Inden brandfolkene går i gang på brandstedet, tager brandmesteren bestik af situationen og vurderer hvordan indsatsen

skal forløbe. Når indsatslederen kommer frem til ulykkesstedet briefer brandmesteren ham og indsatslederen overtager ledelsen.

"Tidligere fik vi besked om adressen, og hvad vi kunne forvente, f.eks. om der var personer i den brændende bygning. I dag kommer der melding om brand og et kodesystem fortæller om det er et hus, en lejlighed eller en mark og en adresse, men vi får ikke mange detaljer. Til gengæld får vi alarmerne hurtigere, men de er ikke så detaljerede," fortæller Michael Carlsen.

Det er brandmesteren, der danner sig et hurtigt overblik over situationen, når brandfolkene kommer ud til brandstedet.

"Der er ingen brandfolk som kaster sig hovedkulds ud i en opgave, før de har fået en ordre fra mig. Der er en fast rækkefølge for hvordan vi arbejder: først mennesker og dyr – siden ildebranden," siger Michael med en myndig og rolig stemme.

Michael Carlsen tager bestik af situationen på brandstedet: Er der mennesker i bygningen? Er der dyr? Hvor er ind og udgange? Er der tydelig brand?

"Er der mennesker i bygningen og det er mørkt, så kan det ikke nytte noget, at vi slukker 'lyset' (ilden). Vi skal angribe ilden, så vi kan komme ind og søge, men 'lyset' skal vi bruge," forklarer Michael Carlsen.

Teamarbejde og vurdering

Efter brandmesteren har taget bestik af situationen, sender han brandfolkene i arbejde. Røgdykkerne arbejder altid to

sammen. Hvis den ene forlader en brændende bygning af en eller anden årsag, følger makkeren altid med. Inde i bygningen, er det den enkelte brandmand, der med sin erfaring vurderer situationen og angriber branden i det tempo, som omgivelserne tillader det. Det er op til den enkelte brandmand, at vurdere den situation han står i, og melde tilbage til brandmesteren, hvis situationen har ændret sig i forhold til brandmesterens første vurdering på stedet. Den enkelte brandmand skal være i stand til at foretage en risikovurdering af situationen og straks melde til brandmesteren, hvis han gør noget andet end forventet.

”For en del år tilbage, var vi på en slukningsopgave, hvor der var brand i et lille baderum på en skole. Efter vi havde slukket ilden, gik vi en runde i de andre lokaler på skolen. Der var en gymnastiksal og omklædningsrum, hvor jeg hørte en buldren, som jeg ikke umiddelbart kunne lokalisere. Vi valgte at gå ud og i det samme styrtede taget sammen. Fordi vi gik ud af en anden dør og endnu ikke havde meldt noget til vores brandmester, troede han et kort øjeblik, at vi lå under det kollapsede tag. Branden på skolen havde spredt sig under tagkonstruktionen på grund af byggetekniske fejl og mangler. Brandmesteren havde ingen mulighed for at kunne forudse dette. Så fra at være en mindre slukningsopgave, blev det til en af de længere opgaver – sådan er vores arbejde uforudsigeligt” smiler Michael Carlsen.

Sikkerhed og krisehjælp

Til spørgsmålet om Michael Carlsens job som brandmand har ændret hans opfattelse af sikkerhed, svarer han:

”Vi laver andet end brandslukning, vi er også med til at skære folk ud af bilerne og rydde op efter trafikuheld. Min adfærd som motorcyklist har da klart ændret sig.”

”Vi ser mange ting i forbindelse med vores opgaver, og det er ikke alt sammen lige sjovt. Der var en gang, hvor vi skulle ind i en lejlighed, hvor der var en mor og datter. Da vi kommer ind på børneværelset, ser vi en sort sammenkrøllet klump på sengen. Min makker og jeg måtte lige sættes os ned, da vi så den. Det viste sig at være et tæppe, men billedet sad på nethinden lang tid efter, selvom det viste sig barnet havde det fint” fortæller Michael og fortsætter:

”I dag har vi altid møde efter en opgave med personskade. Vi får talt opgaven igennem, og hvis der er nogen med behov for yderligere hjælp, så har vi en ordning, hvor man kan tale med en psykolog. Tidligere var det ikke noget, man talte om, men i dag, er det helt legitimt, og det er også nødvendigt. Der er ingen tvivl om, at de gamle brandmænd gik rundt med nogle grimme oplevelser, de ikke kunne komme af med. Hvis jeg ser en kollega gå og skranke efter en opgave, så tager jeg fat i ham og får talt om tingene,” slutter brandmester Michael Carlsen.

Kenderdudet.dk

Kenderdudet.dk er en hjemmeside, hvor du og din virksomhed kan finde hjælp til at arbejde videre med trivsel på arbejdspladsen. Typiske arbejdssituationer som de fleste kender til på arbejdspladsen, vil blive behandlet på sitet med bl.a. cases, artikler og gode råd. Bidragsyderne til hjemmesiden er de arbejdsmiljøprofessionelle, arbejdsgiver og arbejdstager foreningerne, virksomheder og andre relevante partner.

Hjemmesiden vil være under konstant udvikling. Der vil blive lagt nye idéer og links op på siden efterhånden som vi opbygger erfaringer, fra virksomheder og de Arbejdsmiljøprofessionelle.

Hvis du har et godt eksempel, kan du og din virksomheds historie komme med. Vi hører meget gerne fra dig!

www.maskinkorekort.dk – stedet hvor du lærer at betjene træbearbejdningsmaskiner sikkerhedsmæssigt forsvarligt

Båndsaven er en af de ældste træbearbejdningsmaskiner, der findes, maskinen bruges til flækning af tømmer, planker og brædder.

På portalen finder du et omfattende afsnit om båndsave.

Afsnittet indeholder beskrivelse af alle de sikkerhedsmæssige forhold omkring indretning og anvendelse af båndsaven.

Her forklares på en let forståelig måde med videoklip og andet illustrationmateriale hvordan båndsaven skal være indrettet og hvordan den betjenes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Her findes også teoretisk og praktisk prøve hvor du kan erhverve dig kørekort til båndsaven.

Portalen indeholder beskrivelser af 32 forskellige typer af Træbearbejdningsmaskiner .

www.maskinkorekort: Viden om indretning og anvendelse af træbearbejdningsmaskiner er forudsætning for et sikkert og sundt arbejdsmiljø i Træ og Møbelindustrien

www.maskinkorekort.dk
– Viden om tekniske forhold er forudsætning
for et sikkert arbejdsmiljø